UKD 638.142.384.3

MIÓD ORAZ WOSK PSZCZELI I INNE	NORMA BRANŻOWA	BN-72 9161-02
	# Woszczyna	Grupa katalogowa 1553[1]

1. WSTĘP

Przedmiotem normy jest woszczyna - wyłączone z produkcji pasiecznej plastry pszczele, z których uzyskuje się wosk pszczeli.

2. PODZIAŁ I OZNACZENIE

2.1. Klasy woszczyny. W zależności od zawartości wosku w stosunku do masy rozróżnia się 3 klasy woszczyny: I, II, III.

2.2. Przykład oznaczenia woszczyny I klasy jakości:

WOSZCZYNA I BN-72/9161-02

3. WYMAGANIA

Tablica 1

Cechy	Klasa		
	I	II	III
Barwa	biała do jasnożółtej i żółto-brązowej; przeświecająca	rdzawa do brązowej lub brunatnej; słabo nierównomiernie przeświecająca	ciemnobrunatna do czarnej; nieprzeświecająca
Zapach	swoisty przypominający zapach miodu, wosku i kitu pszczelego [1]		
Obecność motylicy	niedopuszczalna		
Obecność pierzgi na powierzchni plastra, % nie więcej niż	dopuszczalne ślady	5,0 [2]	10,0
Obecność miodu	ślady		
Obecność pleśni	niedopuszczalna	ślady	
Zanieczyszczenia mechaniczne	niedopuszczalne	ślady	
Wilgotność, %, nie więcej niż	5,0	8,0	10,0
Zawartość wosku oznaczona metodą wytopu, %	52÷100	35÷52	16÷35

[1] Dopuszcza się zapach środków ochrony przed motylicą takich jak benzyna, SO_2, Tri, chloroform, czterochlorek węgla.

[2] Dopuszcza się zaliczenie do tej klasy woszczynę klasy I o zawartości pierzgi do 15% powierzchni plastra.

[1] Symbol wg SWW: 4251-42.

Instytut Sadownictwa
Ustanowiona przez Ministra Rolnictwa dnia 10 marca 1972 r.
jako norma obowiązująca w zakresie obrotu od dnia 1 października 1972 r.
(Dz. Norm. i Miar nr 3/1972 poz. 4)

Wydanie 4
WYDAWNICTWA NORMALIZACYJNE „ALFA" Druk. Wyd. Norm. W-wa, Ark. wyd. 0,45 Nakł. 200 + 23 Zam. 1711/83 Cena zł 12,00

4. PAKOWANIE, PRZECHOWYWANIE I TRANSPORT

4.1. Pakowanie. Woszczynę należy pakować w worki jutowe, papierowe, z mas plastycznych lub w skrzynki drewniane. Masa brutto nie powinna przekraczać 50 kg. Opakowania w obrocie hurtowym powinny być zaopatrzone w napis zawierający następujące dane:

a) oznaczenie wg 2.2 i numer normy,
b) nazwę i adres dostawcy,
c) masę brutto i netto.

4.2. Przechowywanie. Pomieszczenia do przechowywania woszczyny powinny być czyste, suche, przewiewne i zabezpieczone przed dostępem pszczół, motylicy i myszy. Woszczyna może być przechowywana w opakowaniach lub luzem, na podłodze, lub na półkach. Przechowywanie woszczyny wraz z woskiem pszczelim i węzą pszczelą jest niedopuszczalne. W celu zabezpieczenia woszczyny przed szkodnikami dopuszcza się stosowanie następujących środków chemicznych: benzynę, Tri, chloroform, czterochlorek węgla, dwutlenek siarki, dwutlenek węgla. Nie dopuszcza się natomiast stosowania insektycydów.

4.3. Transport. Woszczyna może być przewożona wszelkimi środkami lokomocji czystymi i wolnymi od obcych zapachów. Przewożenie woszczyny z woskiem pszczelim lub węzą pszczelą jest niedopuszczalne.

5. BADANIA

5.1. Rodzaje badań

5.1.1. Badania organoleptyczne przeprowadza się przy obrocie woszczyną i polegają one na:

a) określeniu zapachu,
b) określeniu barwy,
c) określeniu obecności motylicy,
d) określeniu zawartości pierzgi,
e) określeniu zawartości miodu,
f) określeniu zawartości pleśni,
g) określeniu zawartości zanieczyszczeń mechanicznych.

5.1.2. Badania fizyko-chemiczne przeprowadza się w przypadkach wątpliwych oraz spornych i polegają one na:

a) oznaczeniu zawartości wody,
b) oznaczeniu zawartości wosku.

5.2. Partia. Partię woszczyny stanowi każda ilość woszczyny dostarczona jednorazowo przez jednego producenta.

5.3. Pobieranie próbek. W zależności od wielkości partii woszczyny należy pobrać metodą na ślepo z różnych miejsc partii próbki o wielkości podanej w tabl. 2.

Tablica 2

Wielkość partii kg	Wielkość próbki g
do 5	100
6÷15	200
16÷50	500
ponad 50	1000

5.4. Opis badań

5.4.1. Określenie zapachu na zgodność z tabl. 1 należy wykonać w pomieszczeniu zamkniętym, wolnym od obcych zapachów, przez wąchanie woszczyny z odległości około 1 cm.

5.4.2. Określenie barwy na zgodność z tabl. 1 należy wykonać porównując barwę i stopień przeświecania przez oględziny woszczyna "pod światło".

5.4.3. Określenie obenności motylicy należy wykonać przez oględziny woszczyny pod światło i w świetle odbitym pod kątem 45°. W przypadku stwierdzenia poczwarek, larw i dorosłych osobników motylicy (*Galleria mellonella L., Achreea grisella F*) woszczyna nie może być przedmiotem obrotu.

5.4.4. Określenie zawartości pierzgi należy wykonać przez oględziny woszczyny "pod światło" lub w świetle odbitym pod kątem 45°. W przypadku stwierdzenia komórek napełnionych pyłkiem kwiatowym - pierzgą, należy obliczyć zawartość procentową pierzgi w stosunku do powierzchni plastra w następujący sposób. Jeżeli pierzgą wypełnione są komórki w całości, to 5% w 1 cm^2 wynosi 44, a 10% wynosi 88 komórek. Jeżeli natomiast wypełnione są do połowy, to odpowiednio 88 i 176 komórek. Przykładowo 5% powierzchni plastra dadanowskiego lub warszawskiego poszerzonego wynosi 475 komórek, a 10% - 950 komórek, natomiast stosunek ten dla plastra wielkopolskiego wynosi odpowiednio 342 i 685 komórek. Podane liczby stanowią wskazówkę dla porównania zawartości pierzgi w plastrach woszczyny.

Wynik powinien być zgodny z wymaganiami podanymi w tabl. 1.

5.4.5. Określenie zawartości miodu należy wykonać przez oględziny woszczyny "pod światło" i w świetle odbitym pod różnymi kątami. Obecność błyszczących "kropelek" miodu lepkich w dotyku powinna być zgodna z wymaganiami wg tabl. 1.

5.4.6. Określenie zawartości pleśni należy wykonać przez oględziny woszczyny w świetle odbitym pod różnymi kątami. Obecność szarych, brunatnych lub zielonych plam pleśni na powierzchni plastra powinna być zgodna z wymaganiami wg tabl. 1.

5.4.7. Określenie zanieczyszczeń mechanicznych należy wykonać przez oględziny woszczyny pod światło i w świetle odbitym pod kątem 45°. Obecność piasku, śmieci, ziemi powinna być zgodna z wymaganiami wg tabl. 1.

5.4.8. Oznaczanie wilgotności. Z pobranej próbki wg 5.3 wydzielić próbkę laboratoryjną o masie 50 g, wysuszyć w suszarce w temperaturze 105÷108°C przez 3 h, a następnie ostudzić w eksykatorze i zważyć. Zawartość wody W obliczyć w procentach wg wzoru

$$W = \frac{(m_1 - m) \cdot 100}{m_1}$$

w którym:

m_1 - masa woszczyny przed suszeniem, g,

m - masa woszczyny po suszeniu, g.

5.4.9. Oznaczanie zawartości wosku metodą wytopu. Z pobranej próbki wg 5.3 wydzielić próbkę laboratoryjną w masie 50 g następnie wydzieloną próbkę umieścić w woreczku bawełnianym. Do zlewki pojemności 500 ml, naczynia emaliowanego lub aluminiowego, włożyć kratę drewnianą lub z drutu aluminiowego, na której umieścić próbkę i przykryć ją tłoczkiem z blachy aluminiowej z otworami o średnicy 1 cm. Próbkę obciążyć tak, aby nie wypływała po nalaniu wody destylowanej do naczynia. Następnie podgrzewać naczynie i utrzymywać wodę w stanie łagodnego wrzenia przez 1 h zwracając uwagę, aby woreczek z próbką nie był w niej stale zanurzony. Po ostudzeniu zdjąć krążek wosku, osuszyć go między arkuszami bibuły i zważyć. Zawartość wosku odczytać z tabl. 3 na podstawie masy krążka woskowego.

5.5. Ocena partii. Partię woszczyny należy uznać za zgodną z wymaganiami normy, jeżeli badane próbki spełniają wymagania podane w rozdz. 3.

Tablica 3

Masa krążka wosku, g	Zawartość wosku w woszczynie, %
6,0	27,10
6,5	29,30
7,0	31,60
7,5	33,80
8,0	35,10
8,5	38,40
9,0	40,40
9,5	42,70
10,0	44,90
10,5	47,10
11,0	49,30
11,5	50,75
12,0	51,45
12,5	52,10
13,0	52,80
13,5	53,45
14,0	54,15
14,5	54,80
15,0	55,50
15,5	56,15
16,0	56,85
16,5	57,50
17,0	58,20

cd. tabl. 3

Masa krążka wosku g	Zawartość wosku w woszczynie %
17,5	58,85
18,0	59,55
18,5	60,55
19,0	60,90
19,5	61,55
20,0	62,25
20,5	62,90
21,0	63,60
21,5	64,27
22,0	64,95
22,5	65,60
23,0	66,30
23,5	65,95
24,0	67,65
24,5	68,40
25,0	69,10
25,5	69,75
26,0	70,45
26,5	71,05
27,0	71,75
27,5	72,35
28,0	73,05
28,5	73,70
29,0	74,40
29,5	75,05
30,0	75,75
30,5	76,40
31,0	77,10
31,5	77,55
32,0	78,45
32,5	79,10
33,0	79,80
33,5	80,45
34,0	81,15
34,5	81,78
35,0	82,45
35,5	83,10
36,0	83,90
36,5	84,45
37,0	85,15
37,5	85,80
38,0	86,50
38,5	87,15
39,0	87,85
39,5	88,50
40,0	89,20
40,5	89,85
41,0	90,95
41,5	91,20
42,0	91,90
42,5	92,55
43,0	93,20
43,5	93,85
44,0	95,55
44,5	95,20
45,0	95,90

K O N I E C

INFORMACJE DODATKOWE

Wydanie 4 - stan aktualny: lipiec 1983 - zmieniono grupę katalogową.